

Goede avond dames en heren, geachte aanwezigen,

We zijn hier vandaag bij elkaar om de slachtoffers van de Shoah te herdenken. Hoewel dit normaal gezien een moment is waar we met veel mensen samenkomen om te gedenken en een boodschap voor verdraagzaamheid en vrede de wereld in te sturen, zijn we hier nu bijeen in beperkte groep. De veiligheidsvoorschriften om de Covid-19 pandemie te bestrijden gebieden het immers om nog steeds uitermate voorzichtig te blijven. Desalniettemin is het van cruciaal belang om in tijden van crisis, in deze tijden waarin de wereld zo'n grote en moeilijke uitdagingen moet aangaan, waarbij bezoeken aan het memoriaal en museum, het organiseren van herdenkingsplechtigheden niet mogelijk zijn of erg moeilijk zijn, om net nu nog meer dan anders de herinnering aan de Shoah levend te houden, om de slachtoffers te gedenken en eren, om hun lot en de omstandigheden waarin zij vervolgd en vermoord werden te blijven onderzoeken en om de feiten en analyse van deze historische periode te blijven aanreiken naar onderwijs in zoveel mogelijk vormen en richting zoveel mogelijk doelpublieken. Niemand is ooit te oud om te leren, iedereen heeft er baat bij om deze zwarte perioden uit onze geschiedenis blijvend in herinnering te brengen, de onderliggende mechanismen te leren kennen en te kijken waar en hoe we deze mechanismen ook kunnen herkennen in andere tijden en plaatsen en zeker in onze wereld van vandaag. Hoe meer mensen zich hiervan bewust zijn, hoe meer er vroeg en efficiënt kan gereageerd worden wanneer mensenrechten en democratische waarden onder druk komen te staan. Binnen Kazerne Dossin zetten we hierop in, elke dag opnieuw. Omdat we erin geloven dat we een verschil kunnen maken, omdat volwassen lerende doelgroepen zoals de politie er veel aan hebben om niet alleen het verleden te kennen, maar ook de tools aangereikt te krijgen die hen vandaag kunnen helpen in hun vaak moeilijke dagtaak. Omdat de vele kinderen, ouders en leerkrachten die nu de Vlog van Fée volgen op Ketnet en de leermodules erbij pakken niet alleen leren over wat er toen gebeurd is, maar empathie kunnen voelen met één van de zoveel vervolgd, met de 10-jarige Fée Bloch. Vanuit deze historische kennis worden zij allen uitgenodigd om stil te staan wat het discriminatie toen én nu teweeg kan brengen en hoe cruciaal het is om daar tegen in te gaan. Omdat we het belangrijk vinden dat onze hele samenleving niet vergeet. We hebben vorig jaar, in volle pandemie tijdens een plechtigheid die u online kon volgen

en nog steeds kan herbekijken 281 nieuwe portretten toegevoegd aan de portrettenwand van Kazerne Dossin. 281 mensen van wie we tot die tijd geen foto hadden, ons niet konden voorstellen hoe zij er uit hadden gezien. We dragen de herinnering aan alle gedeporteerden uit in het memoriaal en het museum, via onze online Beeldbank en memoriaalwebsite, we engageren ons in lokale projecten, in buurtwerkingen, in de herdenking van de Tweede Wereldoorlog waar Stad Antwerpen zo sterk op inzet, omdat deze geschiedenis de geschiedenis van ons allemaal is, omdat iedereen in onze samenleving zich hierbij betrokken kan en mag, zelfs moet voelen. Geen van alle slachtoffers mag ooit louter een nummer of een statistiek zijn, laat ons hun verhaal blijven vertellen, hun foto's blijven zoeken en tonen, zodat wij hen zien en hen niet vergeten. Om hen te gedenken, te eren vandaag bij dit symbolische monument, een gedenkplaats voor de zovelen die geen begraafplaats kregen, én om een actuele boodschap te verkondigen, elke dag weer: een oproep voor verdraagzaamheid, tegen discriminatie en uitsluiting. De hoop - en de opdracht te streven naar een wereld zonder racisme en zonder genocides. Namens directeur Tomas Baum en mezelf en iedereen betrokken bij Kazerne Dossin is dit de boodschap die wij bij deze herdenking willen meegeven. Ik dank u voor uw aandacht.

***Veerle Vanden Daelen, adjunct-directeur en coördinator collecties & onderzoek Kazerne Dossin,
10 mei 2021***